

Verlag bewonersbijeenkomst over onderzoek warmtetransitie Kort Haarlem op 25 juni 2024

Er zijn ruim 50 buurtbewoners aanwezig.

Hans Koning, voorzitter van de Bewonersgroep Energietransitie Kort Haarlem (BEKH), opent de avond. Het is de vierde bewonersbijeenkomst over het plan voor een warmtenet sinds de oprichting van de Energiecoöperatie Kort Haarlem. Tijdens de vorige bijeenkomst op 9 mei 2023 heeft de BEKH zich gepresenteerd en werd een door de gemeente betaald onderzoek aangekondigd naar de haalbaarheid van een warmtenet in een deel van Kort Haarlem. Dat onderzoek is onlangs gestart door Witteveen+Bos advies- en ingenieursbureau. De BEKH verzorgt tijdens het onderzoek de communicatie met de buurt en drie leden daarvan nemen deel in de begeleidende projectgroep. Deze bewoners doen dat niet námens de buurt, want ze hebben geen mandaat, maar zullen opkomen voor de belangen van de buurt. Rinske Wessels ondersteunt de BEKH en zal de avond verder leiden.

Rinske Wessels, adviseur van Energie Samen Zuid Holland, begint met *de* Mentimeter, een digitale meningenpeiler die laat zien hoe de meningen van de aanwezigen verdeeld liggen. Het blijkt dat alle aanwezigen nog een cv-ketel gebruiken en bijna iedereen wel al isolatiemaatregelen heeft genomen, waarbij dubbel glas en dakisolatie het meeste voorkomen. Over de verwachtingen van de avond springen de behoefte aan informatie en de (financiële) haalbaarheid van een warmtenet er uit.

Marcel van Helden, procesbegeleider bij de gemeente Gouda, legt kort uit hoe het onderzoeksproject is ontstaan en hoe de gemeente Gouda er in staat. Een aantal jaren geleden kreeg de gemeente van de rijksoverheid de opdracht beleid te ontwikkelen inzake de energietransitie. Dit resulteerde in de Transitievisie Warmte 2021 (TVW). De gemeente laat in dat kader een plan van buurtbewoner Fokke Goudswaard voor een mogelijk warmtenet in de buurt van Kort Haarlem in 2024/2025 onderzoeken door Witteveen+Bos advies en ingenieursbureau.

Een soortgelijk onderzoek is gedaan in de wijk Plaswijck door adviesbureau DWTM, maar daar ging het om veel meer woningen. Op basis van het onderzoeksresultaat heeft het College van B&W geconcludeerd dat een voortrekkersrol van de gemeente bij grootschalige warmtenetten niet wenselijk is. De gemeente wil zich vooral gaan focussen op energiebesparing en isoleren en op ondersteuning van meer kleinschalige projecten vanuit buurtinitiatieven, zoals dat in Kort Haarlem het geval is. Alle documenten hierover zijn beschikbaar op de site van Energiecoöperatie Kort Haarlem (EKCH):

<https://www.energiecooperatiekorthaarlem.nl/warmtenet/kennisdocumenten>

Robert Kools, projectleider van Witteveen en Bos, legt de opzet van het onderzoek uit. Het onderzoek vindt plaats door een team, waarvan André van Kuijk vanavond ook aanwezig is. Robert kan nu informatie over doel en opzet van het onderzoek geven, maar nog weinig zeggen over de haalbaarheid.

Het onderzoek betreft de haalbaarheid van een kleinschalig warmtenet in de buurt Kort Haarlem op basis van aquathermie. Daarbij wordt gekeken naar technische, juridische, financiële en organisatorische aspecten en welke rol de gemeente op zich zou kunnen nemen. Tenslotte zullen ook de voor- en nadelen t.o.v. een all-electric individuele oplossing voor alle bewoners worden onderzocht.

De volledige presentatie van Robert is beschikbaar op de site van ECKH:

<https://www.energiecooperatiekorthaarlem.nl/warmtenet/buurtbijeenkomsten-over-het-plan-warmtenet>

Korte samenvatting van de presentatie:

Een warmtenet in een buurt is vergelijkbaar met de centrale verwarming in een woning. Een centrale warmtebron levert via leidingen warm water aan de woningen in een buurt, zoals de cv-ketel warm water levert via leidingen aan de radiatoren in de woning. De warmte in een warmtenet wordt door een afleverset overgedragen aan het leidingen en radiatoren in de woning. De afleverset komt dus i.p.v. de cv-ketel.

Een belangrijke vraag is of we kiezen voor collectief warmtenet of voor individuele all-electric warmtepompen voor alle woningen. Enkele voor- en nadelen van een warmtenet worden genoemd. Een uitgebreid vergelijking wordt meegenomen in het onderzoek.

Een andere belangrijke vraag is welke temperatuur we in geval van een collectief warmtenet kiezen (70, 50 en zelfs 20 graden). Een temperatuur van 20 graden is het meest duurzaam, maar eigenlijk alleen haalbaar bij volledig geïsoleerde nieuwbouwwoningen. Ook de vergelijking tussen deze mogelijkheden zal dus worden onderzocht alsmede de mogelijkheden van koeling.

Andere vragen die in het onderzoek aan de orde komen zijn financieel (investeringskosten, instapkosten en maandlasten), technisch (bijvoorbeeld keuze warmtebron, warmte-/koude opslag, de slappe grond, waarborgen leveringszekerheid en piekvoorziening bij koud weer) en juridisch (o.a. wordt de gemeente eigenaar of een commerciële partij of de bewoners zelf?).

Tenslotte zal er onderzoek worden gedaan naar de impact op de woning en de omgeving (bijvoorbeeld benodigde aanpassingen in de woningen en geluidsoverlast van centrale voorzieningen c.q. all-electric individuele warmtepompen). Een aantal woningtypen zal worden geschouwd op de (on)mogelijkheden.

Het onderzoek vindt plaats in 3 fasen (elke gevolgd door een bewonersbijeenkomst):

- Oriëntatiefase, afgesloten met beantwoording van alle bovenstaande vragen en op basis daarvan keuzes (oktober 2024)
- Verkenningsfase, af te sluiten met een schetsplan en een intentie-overeenkomst met alle partijen (april 2025)
- Verdiepingsfase, af te sluiten met een realisatieplan en een samenwerkingsovereenkomst met alle partijen en een go-/nogo beslissing (oktober 2025)

Enkele vragen van de aanwezigen aan Robert:

Vraag: Welke partijen zijn betrokken bij de samenwerkingsovereenkomst?

Antwoord: Nog niet helemaal duidelijk, maar in elk geval is de gemeente betrokken, de woningbouwvereniging, het hoogheemraadschap Rijnland en de bewoners. Het is namelijk erg van belang te weten wat de deelnemersgraad gaat worden.

Vraag: Hoeveel deelnemers zijn minimaal nodig?

Antwoord: Minimaal 70%.

Vraag: Wat doe ik als nu mijn cv-ketel kapot gaat?

Antwoord: Schaf nog gewoon een cv-ketel aan en het liefst ook een hybride waterpomp (of ga die huren). De realisatie van een mogelijk warmtenet duurt nog minimaal 10 jaar en dan zijn deze apparaten al deels afgeschreven.

Vraag: Steeds was er sprake van warmte uit de IJssel, nu horen we over warmte uit de rioolwaterzuivering. Wat wordt het nu?

Antwoord: Beide bronnen worden onderzocht en vergeleken met elkaar. Water uit de

rioolwaterzuivering is warmer, maar de verbinding naar Kort Haarlem doorkruist de IJssel en de waterkering daarvan.

Vraag: Wie bepaalt uiteindelijk wat het wordt?

Antwoord: Alle partijen bepalen mee en dus ook de bewoners! Randvoorwaardelijk zijn de nieuwe wetten (Wet collectieve warmte (Wcw) en de Wet gemeentelijk instrumentarium warmtetransitie (Wgiw). Daarover is mede door de nieuwe politieke verhoudingen nog veel onzekerheid.

Rinske Wessels vraagt de aanwezigen na een korte pauze in groepjes aan de slag gaan met de vraag: 'welke vragen zou je beantwoord willen zien voordat je tot een keuze voor een oplossing komt?' Ze geeft de namen van enkele leden van de bewonersgroep waar men zich kan aanmelden voor deelname aan zo'n groepje. Tevens kunnen aanwezigen zich bij Boukje Ferwerda aanmelden voor het meedoen in de Bewonersgroep BEKH of het bijdragen aan de communicatie met de buurt.

PAUZE

De belangrijkste reacties uit de groepjes:

- Wat zijn de investeringskosten, kosten aanpassingen in de woning en de maandlasten?
- Wordt bij het onderzoek gebruik gemaakt van kennis uit andere onderzoeken in het land?
- Hoe om te gaan met de *anti*-stemming?
- Past het uiteindelijke plan in de bestaande bouw, b.v. in monumenten (ruimte in de woningen en leidingen door je huis of aan de buitengevel)?
- Kunnen bewoners eigenaar van het systeem worden en bijvoorbeeld taken uitbesteden via aanbesteding? Hoe zit het met de leveringszekerheid, gemeentegarantie en wat kost het?
- Er is vrees voor de vrije marktpartijen. Er zijn voorbeelden waarbij het uit de hand gelopen is en deze partijen ermee aan de haal gingen. Dit goed bewaken en in een volgende bijeenkomst specifiek aan de orde stellen.

Guusje van der Schot van de BEKH meldt dat er huiskamergesprekken georganiseerd gaan worden. Daarin kunnen groepjes buurtbewoners met elkaar van gedachten, wisselen, dilemma's bespreken, ideeën spuien en informatie inbrengen. Dat wordt weer neergelegd bij de BEKH om mee aan de slag te gaan. Geïnteresseerden kunnen zich bij haar aanmelden.

Hans Koning stelt vast dat ook wij goed moeten nadenken over het aspect zeggenschap. Daar gaan we het zeker nog uitgebreid over hebben met elkaar! Ook wijst hij nog aan de behoefte om de bewonersgroep te versterken.

Hij sluit de bijeenkomst af dankt iedereen voor zijn/haar komst.